ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޖަމުޢިއްޔާ

އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖު ކޮމިޓީގެ 10 ވަނަ ބައްދަލުވުން

10 އޯގަސްޓް 2025

ބައްދަލުވުން ބާއްވާނެ ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގ (ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 4)

ފަށާނެ ގަޑި: 10:00

{ރިޕޯޓުގައި އިންނާނީ ކޮމިޓީގެ މުޚުތަޞަރު؛ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޟާ}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީގެ 10 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް އެންމެހައި ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް މި ދަނީ ކޮމިޓީ ރޫމް 4 ގައި. މިއަދުގެ ތާރީޚަކީ 10 އޯގަސްޓު 2025. ގަޑިއަކީ 10:11. މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި މި އޮތީ ގާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުން އަންނަނިވި މުއައްސަސާތަކާ ބައްދަލުކުރުން. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ޔޫޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީ އަދި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް، މާލޭ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ސިޓީޒް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އެންޑް ޕަބްލިކް ވޯކްސް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ސަލާމް މި މުއައްސަސާތަކުން ވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) السلام عليكم. ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ބާއްޖަވެރި މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ކޮމިޓީގައި މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ ގާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުން. ދެން މިގައި އެންމެ މުހިންމު އެކައްޗަކަށް ބޮޑު މި މަހުގެ 5 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ކުރިޔަށް މި ގާނޫނުގައި ދިމާވާ އިން 5 އަހަރުގެ މުއްދަތު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާއި އަދި ގާނޫނުގައި ހުރި މުހިންމު ކަންކަމަށް އިސްލާހުތަކެއް ގެނައުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮންމެ މުއައްސަސާއަކަށް މި ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު ކޮށްދެނީ، މި ގާނޫނު މިހާރު މި ގެންނަން އުޅޭ އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން މި ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު ކޮށްދެނީ އޮތް ކަމަކަށް ވަންޏާމުން އެ ކަމަކަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް އަލީ ފާރިޝް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

السلام عليكم. އަޅުގަނޑު މިއީ އަލީ ފާރިޝް ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ، ވޯޓަރ ޑިޕާޓްމަންޓް. ޝުކުރިއްޔާ! އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 އަށް ހުށަހަޅާފައި މި ހުރި އިސްލާހުތަކަށް ވަގުތީގޮތުން ކޮންމެވެސް ބަދަލާ އިސްލާހުތަކެއް ކަމަށް ފެންނާތީވެ، މިނިސްޓްރީއާ އަދި ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާ މަޝްވަރާކުރުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުތަކެއްކަން ފާހަގަކޮށްލަން. އެގޮތުން އެންމެ މުހިންމު އިސްލާހެއް ކަމަށް މި ފާހަގަކުރީ މިހާރު ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ 5 އަހަރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ އަދި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ހިނގާ

މިނިސްޓަރު، އާދެ! ކޮންސްޓްރަކްޝަން މިނިސްޓްރީން ވެސް ފުރަގަސްދައްވާ ގޮތުގައި މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދިމާވި އެކިއެކި ގޮންޖެހުންތަކާ އެކީގައި މި ވަނީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ނިންމައިދެވިފައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އިތުރު މުއްދަތުތަކެއް މިއަށް ބޭނުންވާނީ، އިތުރު ވަގުތު ބޭނުންވާނީ މިހާރު އިތުރަށް ދެ އަހަރުގެ މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާފައި މިވަނީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށް. އެބަ ތިއްބެވިތޯ؟

ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް ޝަރީފު އަޙްމަދު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިއީ ޝަރީފު އަޙްމަދު. ޔޫ.އާރ.އޭގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް. މި އިސްލާޙުތަކުގައި ހުށަހަޅާފައި މި ހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޗެޕްޓަރ މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭ އެކަމުގައި މަޝްވަރާކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިޔާލުތަކާ މިގޮތަށް ހިމެނިފަ. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ފަރާތަކަ ގާނޫނު އަދި އަސްލު އިންޒާރުގައި ވަރަށް ބޮޑު ކަންތައްތަކެއް މަޝްވަރާކުރެވިފައި އެބައޮތް ފިލްޓަރަކާ ނުލައި، ނަމަ ގާނޫނު ޤަވާޢިދުތަކުގެ ގޮތުން ވަކިވަކިން ހުރި. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް އަދި ރިކޮމެންޑްކޮށްފައި އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އިތުރަކަށް މިވަގުތު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނެ އެއްޗެއް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދަންނަވައިލާނަން. އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ.

އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އިބްރާހީމް ނަޢީމް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު އިބްރާހީމް ނަޢީމް، އީ.ޕީ.އޭގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް. ދެން މި އިސްލާޙުތަކާ ހަމަ މިހާރުން ވެސް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ފެނޭ. ދެން މިވަގުތު އިތުރު އެއްޗެއް ނެތް ދަންނަވާލާކަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން.

__ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އާރިފް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

السلام عليكم. ޖެ.އެމް.ޖެ މުޙައްމަދު އާރިފް. މިނިސްޓްރީން ފާހަގަކުރި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އިތުރު ބްރީފިންގެއް ނެތް މިވަގުތަށް ހުށަހަޅާކަށް.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

މާލެ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ (އެމް.ޑަބްލިއު.އެސ.ސީ).

__މާލެ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އެސިސްޓަންޓް ޖެނެރަލް ކައުންސެލް މަރްޔަމް ސަނާ ފުއާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ މަރްޔަމް ސަނާ ފުއާދު. އެމް.ޑަބްލިއު.އެސ.ސީގެ ފަރާތުން. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ މީޓިންގައަށް އައުމުގެ ކުރިން އެމް.ޑަބްލިއު.އެސ.ސީގެ ކޮމެންޓް އަޅުގަނޑުމެން ސަބްމިޝަނެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާން. ދެން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބިލަށް އަޅުގަނޑުމެން ދީ ކޮމެންޓްތައް ހުށަހަޅާފައިވަނީ. އެއީ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާފައިވާން. މިގޮތުން އިންތިޒާމު ހަމައެކަނި އިތުރުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބްސެކްޝަނަށް މިންގަނޑުތަކާއި ޝަރުތުތަކާއި ކަނޑައަޅަންވާނީ ކާކުކަން މުއައްސަސާތަކާ މަޝްވަރާކޮށްގެން ކަމަށް. އެ ބައި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުން ކުރީން މި ސަބްސެކްޝަނަށް. ދެން އިތުރު، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބްސެކްޝަން މި ކުރަނީ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން. އޭގައި މިގޮތު ބިލުގައި ހިމަނާފައި އިންޒާރު ހަމައެކަނި ރިޕޯޓުކުރަން އިތުރު ސަބްސެކްޝަނެއް މި ދިނީ. މިގޮތު ބިލުގައި ހިމަނާފައި އިންޒާރު އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ކޮމެންޓެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، ކާރިސާއެއްގައި މިސާލަކަށް މުދުންކަނީ ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރސް ހިދުމަތްތަކުގައި ބައެއް ފިހާރަތަކުގައި އަރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތްތަކަށް އިސްތިސްނާ ގޮތަށް މި މާއްދާކުރުން އަދި އިތުރަށް ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ. މިނިސްޓަރީ އޮފް ސިޓީޒް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އެންޑް ޕަބްލިކް ވޯކްސް.

<u>މިނިސްޓަރީ އޮފް ސިޓީޒް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އެންޑް ޕަބްލިކް ވޯކްސްގެ ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ މޫސާ ފަތުހީ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

السلام عليكم. އަޅުގަނޑު ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ މޫސާ ފަތުހީ އާދަމް. ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތުދެއްވީތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން ބަޔާންކޮށްދީގައި މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ)ގައި ބަޔާންކުރާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި ފުރިހަމަކުރުމުގައި ބަޔާއި އާދޭ ދަރުސް މި ހިދުމަތުގައި އެއް ގާނޫނަކަށް ގެނެވޭ އިސްލާހު. ދެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ މި ދަންނަވަނީ 17 އަހަރުވީއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ފުރިހަމަކުރެވިފައެއް ނުވޭ. އަދި މިއަދުގެ ޒަމާނުގައި މިކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް ވަރަށް އެމްބިޝަސް ގޮތެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްދޭނެ އަޅުގަނޑު އެކަން ފާހަގަކުރަން ބޭނުން ބަޔާއި. މި ގާނޫނީ ގާނޫނުގައި ރިޕޯޓިން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ގާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ 5 އަހަރުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ވެސް އެކަން ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާތީ އެ މަސްވަރާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަޔާއި ހުރަހެއްގައި އެކު ޖުމުލަ 13 އިސްލާހު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަން ހުށަހަޅަމުން. ހެޔޮ ގޮތުގައި ކަމުން ސިފަވާ 3 ވަނަ އިސްލާހާގެ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ، ކަމުން ސިފަވާ ކަމަށް އިޖުރާއާތުތަކެއް ހިމެނޭ ފަދަ އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުވެރިވާ ހެޔޮ ބަދަލެއް، މި އިސްލާހު ތަފްސީލު ފާހަގަކުރަން ޝުކުރު ވެސް ދަންނަވަން. މިއާއިގައި ދެން ފާހަގަކުރެވޭ ހުރި ކަންކަން އަދި ބިލުގެ މިސާލަކަށް، ބިލުގެ ހިލޭ ބަދަލު ގެނައުމުގައި އޮތް ހުރި ބަދަލު ދެން ގާތްގަނޑަކު ދަނިކޮށް ބަދަލު ގެނައުމުގައި އޮތް ބަދަލު، އެއީ 6 ވަނަ އިސްލާހު މި ދަންނަވާލީ އިނގޭތޯ. ދެން ރިޕޯޓިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފާހަގަކުރެވޭ ހުރި އިސްލާހުގައި އަދި ޕްރޮވިޝަނެއް މިހާރު ބޮޑު ހަރަދަކާއި ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ހުރި އިސްލާހުތައް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަ ވާހަކަ ޝުކުރުވެރިވާ ވާހަކަ ފާހަގަކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ހުރި ބޮޑުވާން ވެސް ކޮމެންޓް ލިބެނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާހު އަހައިލުމުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކުރި ބަދަލު އެކަމަ. އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ވަޒީފާ ނުކުތް މި އިސްލާހުގައި މިވަނީ ކަނޑައެޅިފައެއް. އެޓަރނީ ޖެނެރަލް، އާދެ އުސޫލަކުން މިކަމަށް އެއްބަސް

ނިމިގެންދާއިރު އަލުގަނޑުވެސް ޖެހޭން ވަގުތުން ކަނޑައަޅަން. އެހެންވީމާ، ކިހާވަރެއްގެ މުއްދަތެއް މި ބޭފުޅުން ބޭނުންވާނީ މި ގަވާއިދުތައް ހަދަން؟

<u>ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޭޖެންސީގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޙަމީދު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

6 މަސް ދުވަސްވަރު ރަނގަޅުވާނެ އިނގޭތޯ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ 27 އަހަރު މިހާރު މިތި އެކްސްޕެންޑެބަލް މި ދަނީ. ދެން ހަމަ ފުރަތަ ކޮޕަރޭޝަން، އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީ މި ދީ ކޮމިޝަނިން ކަންކަމުގެ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޚިދުމަތް ދެމުން މި ދަނީ. އަދި ސޯރީ! ފެނަކަ ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއެއް ނުވިއްޔާ ދެއްތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް މާފުކުރައްވާތި. ފެނަކަ ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއަށް.

<u>ފެނަކަ ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އަބްދުލްމުޙްސިން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފެނަކަ ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން. އަޅުގަނޑު އަބްދުލްމުޙްސިން، ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ހުށަހަޅުއްވާފައި ހުރި އިސްލާހުގެ ތެރެއިން 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ)އަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް އިސްލާހު. އަޅުގަނޑު ހީވަނީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކަންބޮޑުވުމެއް އެބަ ހުރި. އެއީ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ އޮތް ގޮތް، 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ)ގައި އެބަ ބުނޭ މާލީ އޮޑިޓަރާއި ޚަރަދާއި އިޖުރާއަތު ޖޫރިމަނާ ކަމަށް ބަހައްޓަން ކަމަށް. އެއީ 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ގާއިދާތައް ޚާމަރުކަޖި މުސްތަޤިއްލު ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)ގައި ބަޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ކައުންސިލުތަކުން މުދަލިރާތް ހުއްޓުވުމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުން ކަމަށް ބަލައި ނުވަތަ މާލީ އިޖުރާއަތުތަކަށް ބަލައިގެން ދޫކުރެވޭ އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުރުޞަތުދޭން ނުވާނެ. އަދި އެކަމަށް އެއްކޮށް ހަމަ ނުވާނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީ ފުރުޞަތަކަށް މި ގާނޫނު ފާސްކުރުމުގެ ފަހުން ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ފާހަގަކުރަން އެއީ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުރުޞަތުދޭން ނުވާނެ. މިހާރު އިސްލާހުކުރައްވާފައިވާ ގޮތުން، އެހެންނަމަވެސް، އެ ދަށުން އިޖުރާއަތު އޮތް ބައި އެ ގާނޫނުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައަޅާފައި. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތަކުގެ ބަދަލުގައި ކަމަށް ބުނެވޭ އިނގޭތޯ. ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ 15 ވަނަ މާއްދާގައި މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތް ހިންގާ އެބަ ހުރި ވަރަށް ބޮޑަށް

ރެގިއުލޭޓަރުގެ ބާރުތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އެ މާއްދާ އުވާލައްވައިފި ނަމަ ދެން މިހާރު ކަރަންޓްއޮޕް ގޮތުންގެ ތެރެއިން އެ ބައި ކުރިއަށްދާނީ. އެ ދީ ކަސްޓަމް ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރން ބޭރުން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އިން މިހާރު އެބަރިން ގެންދަވާ އޮޑިޓަރުން އިސްލާހުކޮށް ޤާނޫނުވެފައި 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހެދުނީ މިނިސްޓްރީން ކަމަށް. ދެން ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ މި ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާ ހިނދަކު، އެއީ އަސްލު އޮތޯރިޓީއަށް އެބަ ހުރި ބައެއް ކަހަލަ ބާރުތަކެއް ދީފައި ގަވާއިދު ހެދުމުގެ. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދާނީ މިނިސްޓްރީން. އެހެންވީމާ، ދެފަރާތްތައް މިހާރު އިންވޮލްވްވާ ގޮތަކަށް މި އިނީ. އެއީ އެހެން ނޫނިއްޔާމު ކުރިން އިން ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ހުރިހާ ކަމެއް އޮތޯރިޓީގެ ޒިންމާއެއްގެ ގޮތުގައި. އެހެންނަމަވެސް، މައި ބަހާލީ ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް މިނިސްޓްރީ. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީ މީގެ ތެރެއަށް އިންކްލޫޑްވާ ގޮތަށް މިހާރު މި އިން 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް އިސްލާހެއް އެބަ އޮތް ޕްލީޒް. ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެ ކޮންޓި ސުވާލު. އެކްސްޓެންޝަން މިހާރު މި އަންނަނީ 27، 2027ގެ ނިޔަލަށް. އެހެންވީމާ، މި ސަރކިއުލަރ ޕްރޮވައިޒަރ އެމް.ޑީ.ބީ.ޑީ.އެސް.އީ އަދި ފެނަކާ ކޯޕަރޭޝަނުން އެ މުއްދަތާ ދޭތެރޭގައި ދޭތެރެގޮތަކަށް މުހިއްމު ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެން އެ ޒާތުގެ ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ފެނަކާ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ޗީފް ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އާރިފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އެމް.ޓީ.ބީ، ފެނަކާ. އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައިބުނަން މިހާރު އެކްސްޓެންޝަނުގައި މިހާރު ދެބައިވަރަކަށް މި ދަށުން މަސައްކަތް. އެއީ މަސައްކަތެއް އަދަން ސިވިލްސަރވިސް ގައިޑްލައިންސް. އެ މި އިންނަނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން މި ދަށުން ޕްރޮކިއުމަންޓްއެއްގެ ގޮތުގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިންނަނީ ސަރކިއުލަރ ޕްރޮވައިޒަރ މި އިންނަނީ އެކްސްޓެންޝަން ޕްރޮވައިޑްކޮށްފައި. ފެނަކައިން އެބައިން މިހާރު ފިލާ މުގައްރަރު 98 ރަށް، 98 ރަށުގެ އެކްސްޓެންޝަން. އެއީ ގޮތެއްގައި ބިލާނަމަ 2000 ވަރަކަށް ކަސްޓަމަރުންގެ މި ވަގުތު ފިލާ ހަދަން އުބައިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދެމުން އަންނަ އެކްސްޓެންޝަންސްއަށް ގޮތެއްގައި 2027އަށް ނިމޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ، މައިގަނޑު ބޮޑެތި މަސައްކަތްތަކެއް. އެކަމަކު ހަމަ އަބަދު ފިލާ ސިވިލްބަލީ ހަމަ ޕްރޮޕޮޒަލްތަކުން އަންނަ އެއްބައެއް. އެހެންވީމާ، އާދައި ހުރި ހަމަ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ކޮމްޕްލީޝަނަށްފޮނުވައި. އެކަމަކު

ޓާގެޓް އެބަ ހުރި ވަރަށް މާޗު މަސައްކަތްތަކެއް ހުރި ތަރުތީބަށް ވެސް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތު ޚިދުމަތް ދެމުންދަނީ. ޚިދުމަތްވެސް ގާއިމުކުރެވިފަ. އެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ނޫން. މައްސަލަތަކެއް ހުރެގެން ޚިދުމަތްތަކަށް ތަރުތީބެއް އެބަ ހުރި. އެއީ ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ތަރުތީބެއް ހުރި ގޮތާ ތަފާތުގައި ވެސް. އެއަށް ފަހުގެ ވެސް ބޭނުންވާތީ އަދި އާދޭ އިތުރަށް ޓައިމް ވެސް ބޭނުންވާ ތަރުތީބެއް. އެހެންވީމާ، ޚިދުމަތް ގާއިމުކުރެވިދާނެ. އެކަމަކު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ދިނުމަށް ގޮތްދޭނެކަން އަޅުގަނޑުމެން ތަފާސްކުރެވޭނީ 2028އާ ހިސާބަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ސިސްޓަމްތައް ގާއިމުކުރެވޭނެ. އެކަމަކު އެ ހުރިހާ ތަރުތީބެއް ވެސް ވަކި ޚިދުމަތް ފުރިހަ. އެކަމަކު އެންމެ އުދަގޫ ގޮތެއްގައި ނޫން ވަނީ މި ވަގުތު. އެއީ ފުރަގަސްކޮށްފަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މާލޭ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ހުސްނުވް އިނގޭތޯ. އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީގެ ފަރާތުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދުވަހު ގޮވާލެއްވީ މިހާރު ކޮންޓްރެކްޓްކޮށްފައި ހުރި މިނިސްޓްރީއާ އެކުގައި ހުރި ތަރުތީބަށް. ދެން އެއީ ގޮވާލެއްވި މި ވަގުތުގައި މި ދަނީ 20 ބަރުގެ މަސައްކަތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތްތަކުގައި ނިންމާލެވޭނެ ޝަރުތުތައް އެއްގޮތަށް މިކަމަށް ހަވާލުކުރި. އެހެންވީމާ، ޓާގެޓް އަޅުގަނޑުމެންގެ ނޫނީ އިމްޕެކްޓް 2027އަށް ނިމުމާ ދިމާދާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އަންނަނީ. ބޮޑެތި މުހިއްމު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް. އާދޭ! ސުވާލެއް ކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ ނާއިބުގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު.

ކޮމިޓީ ނާއިބުގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ޕްރޮޖެކްޓް އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މިނިސްޓަރު މި ބަޖެޓުން މި އިސްތިހާރު ހުރަހަކީ މަރިޔަސް ސަބަބު 2027އާ ހަމައަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް ނިންމަން. މިހާރު އިނީ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ކުރިން ގޮތުންނެއް. އިސްނާދު މި ހުރަހަރަށް 2027އަށް. މިހާރު މި އޮތް ހަމަޖެހިފައި ކިޔައި ބަރުގެ ނިޔަމާއަށާ ނިމިފައިވާތީ އަދި އަހަރެން ފަހަރަށް އިނީ ކިޔައި ބަރުގެއިތޯ؟ ދެން އޮތީ ކިޔައި ބަރުގެއިތޯ؟ ދެން

ޕާޓީއެއްގެ ތަރީންކަމުއްތޯ ދެވުނީ 2027އަށް މި ނިންމައިލެވޭނެ ކަމުގެ ސިޔާސީ ޢަޒުމް މިހާރު ޖާގައި އިނދެދާ
އެހެންވެގެން ޕާޓީތަކަށް ރިޔާސަތުން ހަރުދަނާކޮށް ދީ ބޭނުވުން 2027 މި އިނީ ޖާގައި؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޝްތާޤު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލައިލާއިރު މިހާތަނަށް 133 ރަށަކަށް ފެން ނިމިފައި ދެން 146 ރަށުގައި ނަރުދަމާ ނިމިފައިވޭ އިނގޭތޯ. ދެން ބާކީ މިހާރު ފެނަށް ބަލާއިރު ފެނުގެ 56 ރަށެއް އެބައޮތް ކުރިއަށް ގެންދަމުންދޭ. ހަމަ އެއާއެކު ނަރުދަމާ 43 ރަށެއްގައި އިނގޭތޯ. އެއީ މިހާރުގެ ސްޓޭޓަސްއަކީ މި ވަގުތަށް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ސުވާލަކީ ފުރިހަމަކޮށް ނުވޭ ކަންނޭނގެ. އެގްޒެކްޓިވް ކުރިއަށްދާ ތަންތަނާ ގުޅިގެން ވެސް...

<u>މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޝްތާޤު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މި ދެންނެވި 56 ރަށަކީ ހަމަ ކުރިއަށްދާ ރަށްތައް އިނގޭތޯ ފެނުގެ. އަދިން؛ މިހާރު ހުރިހާ ރަށެއްގައި ފުރިހަމަ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން؛ މިހާރު ވާރކްއޯޑަރ ފެށިފައި ނަރުދަމާގެ އަދިވެސް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން. ދެން ހަމަ ހުރިހާ ރަށެއްގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ އެކުއެކީ މަޝްރޫޢުތަކުގައި ކުރިއަށް އެބަދޭ. އެނގޭތޯ، 56 ރަށުގައި ފެނުގެ ނިޒާމު އެބަ ކުރިއަށް ދޭ. 43 ރަށެއްގައި ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް އެބަދޭ ކުރިއަށް.

<u>ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް އިނގޭތޯ. ދެން ދެންމެ މެމްބަރު ވެސް އެ ފާހަގަކުރައްވަން ފެނިގެން ނަރުދަމާގެ ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު މި ބިލްޑް މި އިމްޕްލިމެންޓް ކުރަނީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން މިނިސްޓްރީން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި އިންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީ. ދެން ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން މި ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް މި ކުރިއަށް މި ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާތަނަށް ޑިޒައިން ހުރި މަޝްރޫޢުތަކާ ބެލުމުގެ ދެން ހަމަ އިންޖިނިއަރުން އެ ވާރކް ވެސް ހަމަ މިހާރުގެ ސްޓޭޓަސް އިނގޭތޯ. އެނގޭތޯ، އޭސީޑީއާއި ގެ ބޭނުން މިހާރު އެޕްލިކޭޝަނުގެ ނޫނީ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައި ރަށެއް

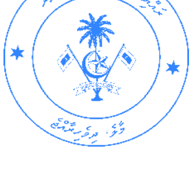

ނަމަ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މަސައްކަތް ނިމިފައި ހުރި ތަންތަނާއި އޮންގޯއިންގ ތަންތަނާ މިހާރު މިހިރީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެކްސްޕީރިއަންސްގައި މި ޕްރޮޖެކްޓްތައް އަސްލު ނިންމައިލެވޭނެ 2 އަހަރު ތެރޭގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެއީ ނުނިންމާ ވަރުގެ މުއްދަތެއް ނޫން. ހަމަ ރީޒަނަބަލް ރަނގަޅު ބައިލެޓްރަލް ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިންމާނެ ކަމަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ ބައިލެޓްރަލިން އެގްރީމަންޓް އެކްސްޓެންޝަންސްދީފައި މި އޮތީ.

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މި ސަރުކާރު އައިފަހުން ކިތައް ޕްރޮޖެކްޓު ފަށައިފިތޯ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ އަދަދު؟

ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ތެރެއިން ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ފަށުން ވަކިން ހިއުމެނިޓޭރިއަން ބޭސިސް ސްޓޭންޑަޑައިޒް އިނގޭތޯ އެ މަޝްރޫޢުތައް ވަކިން. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުގެ އަތުގައި މި ސިޓީ މި؛ ދެން ފެނާއި ނަރުދަމާގެ އަސްލު އެބަ އުޅޭ މި ގާނޫނުގައި މި ތަސައްވަރުކޮށްފައި އޮތް މި 5 އަހަރުދުވަހަކު ހިދުމަތެއް ގޮތަށް އެ ރަށްރަށުގައި މި ސިސްޓަމް ގާއިމުކޮށްދިނުން އިނގޭތޯ. އެއީ އެއް ކަންތައް. އެހެންވީމާ، އަދި އަބަދު ވެސް ދެން ފެނުނު ޖޭ.އެމް.ޖޭ ވިދާޅުވިހެން އެކްސްޓެންޝަނާ އަބަދު ވެސް މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ޖެހޭނެ އިތުރުވާ ވަރަކަށް، އަދަދު އާބާދުވާ ވަރަކަށް އަބަދު ވެސް އެ ރަށްރަށް އެ ގެންނަންޖެހޭ އަޕްގްރޭޑް އަންނާނެ އިނގޭތޯ. އެ އެއް ނޫން އަސްލު މި ގާނޫނުގައި މި ބުނާ މި ބައިލެޓްރަލީ. އެކްސްޓެންޝަނަކީ އޮންނަ ބައިލެޓްރަލް ނޫން. ހަމައެކަނި އެ ރަށެއްގައި ހިދުމަތެއް ގޮތަށް ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައި އިންނަ މުއްދަތު. އެ ކަންތައް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އެމް.ޖޭ އެ ވިދާޅުވި މި ސަރުކާރު އައިފަހުން ކިތައް ރަށެއްގައި ހިދުމަތް މި އެވެއިލަބަލްވީމަ، އެ ޕޮޒިޝަނު އަޅުގަނޑުމެން ފަށައިން ސްޓޭންޑަޑައިޒް ހިއުމެނިޓޭރިއަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްޠަފާ އިބްރާހީމް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙައްމަދު. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު އަސްލުގައި ޖަވާބު ލިބިއްޖެ ކަމަށްނުވޭ ދެން. އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ދައުލަތުން ބޭނުންވޭ އަސްލުގައި ގެސްޓްހައުސްގައި އަނެއްކާ ވެސް މުއްދަތެއް މި ކަނޑައަޅަނީ. އަދި މި ފަހަރު މި ކަނޑައަޅައިދީފައިވަނީ އެއްކަލަ 5 އަހަރު، 4 އަހަރާ ކިޔާފައި ވެސް ނޫން. ހަމަ ވަރަށް ސްޕެސިފިކަލީ ހަމަ މި ބުނަނީ 2027 ވަނަ އަހަރު ނިމެންވާއިރު ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށެއްގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ހުންނަންވާނީ ގާއިމުކޮށް ނިމިފައޭ އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ވަރަށް ވަރަށް ހަމަ ޗެލެންޖެއް މި ދިނީ އެއީ 2027 ވަނަ އަހަރު ނިމެންވާއިރު ހުންނަންވާނީ ރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރަށެއްގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކޮށް ނިމިފައޭ އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ހަމަ އެ އެޝުއަރަންސް މި ބަޖެޓުގައި، އެ ޕްރޮޖެކްޓް މި ބަޖެޓުގައި މިސާލަކަށް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން 2027 ވަނަ އަހަރު ޖަހައިލުމާ ނިމެންވާއިރަށް ހަމަ ނިންމައިލެވޭނެކަމުގެ ޔަގީންކަން ކަށަވަރުކަމަށް ހުރި އަސްލުގައި؟ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ޔަގީންކަން ދެއްވައިދީ ކަމަށްނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އާދެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތީ މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޭނުންވޭ އެ 27 ނިމެންވާއިރަށް މިޓި ނިމެންޖެހޭނެ އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، ގާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ހަމަ ލިޔެ، ޕާސްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ވެސް 27 ވަނަ އަހަރު ނިމެންވާއިރަށް މި އޮންނަންވާނީ ނިމިފަ. ކާރުން ދެން މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި 28 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ނަރުދަމާގެ ވާހަކަދައްކާކަށް މިތާކު ނުޖެހޭނެ. އެ ފުރަތަމަ ހަމަ އިރާދަކުރެއްވިއްޖެއްޔާ 27 ވަނަ އަހަރު ނިމެންޖެހޭނެ އިންނަނީ. އެ ޔަގީންކަން އަޅުގަނޑު އަސްލު ބޭނުންވޭ ގާނޫނު ފާސްކުރުމުގެ ކުރިގައި. އެހެންވީމާ، އެ ޔަގީން ކަމަކަށް އެއްވެސް ޝައްކެއް އުޅޭތޯ ނުވަތަ ނުހުރީތޯ އެ ޔަގީންކޮށްލަން ބޭނުންވޭ.

ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ދެއްވި ބަޔާނާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އޭގައި ދެން އެ ސުވާލަކީ ހުރި ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޚްތިޔާރު ހުރަހެއް ނުވެސް އަޅާނެ އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބެލިބެލުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މިހާތަނަށް މި ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމުގެ ތަޖުރިބާއާއި އަދި ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ނިންމުންތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައިއްސަ ހުރި އިންސްޓިޓިއުޝަނަލްކަން ބަލާފައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ރިޒަރވަށް ބައިވެރިވެފައި ކަމަށް ފުރުސަތުވެސް އިސްތިސްނާ މި ހަމަހަމަކުރުމާއިގެން މި އުޅެނީ. ދެން ދެން ވީގައި ބޮޑުބަޖެޓުކަން އަހަރެން އަންނާނި މި ޓާސްކްފޯސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެބަ އުޅޭ އިންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަން އެކަށީގެންވާގޮތަށް. މިހާރު ވެސް ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި އެބަ ފައިސާގެ ދަތިކަން އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް ހުރި ތަނުގައި ވެސް އެ އެ ކަންތައްތަކާ ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް ބަލާފައި މިހާރު މިހާ ސްޕީޑުގައި

ޕްރޮޖެކްޓު ކުރިއަށްގެންދެވެންޏާމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިންގާނެ ކަމަށް ބަލާލައި އެ ޖޮބު ދިޔައި އެ އޮޅި އިނގޭތޯ. އެ ވަރަކަށް ދެން އަޅުގަނޑަށް ހަޤީގަތަކަށްދަށްވޭ. ދެން ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މި ދެންނެވިހެން ކޮމިޓީ ކަރަޓަ ނުވަތަ އެ ކަރަޓަ ބޮޑު ކަމެއް ދިމާވެގެން އެ އަންޖީއޯސިން ސަރުކާރުސްޓޭންސަސް. އެކަމަކު މިހާރު މި ސްޓޭޓަސްކޯޓް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ހަޤީގަތް އޮޅުމަކުން ބަލައިލައިން ދިޔައި މި އޮތީ.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. ހަމަ އެންމެ ފަހުގެ ކޮމެންޓެއް އެއްވެސް ބޭފުޅެއްގެ ކޮޅުން ވަންޏާމުން އަޅުގަނޑުމެން މި ހިސާބުން މެދުކަނޑައިލާނީ ކޮމިޓީ ހަމަ ފުރުސަތެއް ޖަހަން. އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީ.

<u>މާލޭ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ތަރަޖެގެ އެސިސްޓަންސް ގްރާންޓް ކޮންސަލްޓަންޓް މަތްރަމް ސަރާ ވަރުމި</u>
<u>ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު. މި ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ފަދައިން އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީ އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވި ސިޓީގައި ހިމަނާފައިވާ ބަޔާން އަދި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން، މިހާރު ބިލުގައި ހިމަނާފައިވާ މާއްދާތަކުގެ އިތުރުން އަދި އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީން އިތުރަށް ސަބްސްޓެންޓިވްކޮށްފައިވާ 3 މާއްދާއެއް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ދެން ވަރަށް ކުރުކޮށް ބާއިލްލާނަން. ފުރަތަމަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބްސްޓެންޓިވްކުރަނީ އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީ މިހާރު ވެސް ސަރުކާރާގެ ހިއްސާ މި ދެނީ އެއްވެސް އަގަކާ ނުލައި. އެހެންވީމާ، މި ދައުލަތަށް މިހާރު މި ލިބޭ ގޮތެއް ބެލުމުގައި ފައިސާއިން ހިއްސާދާރު ފައިސާކަމަށް ވާނެ ކޮންމެވެސް ބައެއް ކަނޑައެޅިން ގޮތަށް ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ބޮޑުވެގެން މި އޮތީ ކަމަށް މާއްދާ ހިމަނާނީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ކަންތައްތަކުގެ ދެކިދާނެ ބޮޑެތި ދެކެން ބޭކާރުގެ ފައިސާ ކަންތައްތަކާ ސަރުކާރުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ސަބްސިޑީ ބޭނުން ވާތީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތްތަކެއް މި އެންވިރޮންމަންޓަލް ސަސްޓެއިނަބިލިޓީ ހިމަނާފައިވާ މި އަސާސީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހިމަނާ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންސެޕްޓަށް ބިލުގެ އާދަޔާ ފުށް ހަމަ ތަފްސީލުގެ ބޭނުން. ދެން އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ސަބްސްޓެންޓިވްކޮށްފައިވާ ހިއްސާ ނަގަދާނެ ހަމަހަމަކޮށްދޭ ސަރުކާރު ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދެއް މި ގެންދާ ދަރުން ކުރިއަށްދާނެ ގެންދެވޭނެ ކަމަށް. ދެން ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން

ސަޖެސްޓުކުރައްވާން ބާރުގެ ހުޅު ޖުލާއީން އަޅުގަނޑުމެން އެދޭތީ ގިނަވެގެން 3 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި ހަވާލުކުރުމަކީ
އެއީ ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ގޮތުންގައި ކަނޑައަޅައިދެއްވުން. އެ 3 ކަންތައް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ތި އިޝާރާތްކުރެއްވި ލިޔުމާއި އެބަ އޮތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގައި އިތުރަށް މި ކަންކަމާ މަޝްވަރާކޮށް އަދި ކަމާ ބެހޭ، އޮތޯރިޓީ ޤާނޫނާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާ ވެސް ކުރާނަން. ކޮންމެ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތަށް ނިންމާނަން. މިއަދު ކޮމިޓީއަށް އަސްލުގައި އިންވަޔަރަންމަންޓް ވަރަށް މުހިއްމު ކަންކަމެއް.

<u>ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ތަރުތީބުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ގްރީން ބޮންޑްސް ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާ ވެސް މަޝްވަރާކޮށްފައި އިނގޭތޯ. އެއީ މި ދައުލަތުން ނަގާ ބޮންޑްސްއާއި ބަޖެޓުގައި ޖެނެރަލްވާ އެއްކޮށްކޮށްފައި، ދެން މި ވަގުތު ގްރީން ބޮންޑްސްގެ ފައިސާ މި ޚަރަދުކުރަނީ މި އާންމުކޮށް ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރާގޮތަށް. ޓްރެޜަރީ ވެސް ގްރީން ޚަރަދުކުރާގޮތަށް. ދެން ގްރީން ޚަރަދުކުރާ މި ބަޖެޓުގައި އެއްގޮތަށް މި ބަޖެޓުގެ ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގައި ހިމެނޭ ނަންބަރުތަކާ ދުވަސްދެއްވަމާ ހިނގުން ވެސް އިނގޭތޯ. އެކަންވީމާ، މި ބަޖެޓުގެ ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ހިނގާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ނަރުދަރާ ވެސް ހިނގަނީ އޮޕަރޭޓް އޮތް. ދެން އެކަމަކު އެ ފިސްކަލް ގޮތުން އެއްކޮށް ކޮންޓްރިބިއުޝަނެއް ގޮތުން ސީދާ ގްރީން ބޮންޑްސްއިން އެއްކޮށް ނަގާފައި ދިނުމާއި ޝަރީޢަތް އެއީ އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ ކަންތައްތައް ބޮޑަށް މަޝްވަރާކުރަމުންދަނީ ނިންމަންޖެހޭ ކަމެއްކަން ނޫނީ. އެއީ ދެން އަބަދު ވެސް މި ކޮންސަރން އުސްތާދީ ޕްރޮކިއުމަންޓު ފަރާތަކުން މި ކޮންސަރނީ މި ބަޖެޓުގެ ޕްރޮސެސްކުރީ. އެ ބަޖެޓުން އެ ލިބޭ އާމްދަނީއާއި ބޮރޯވިންގއާއި ޖުމްލަ ހޮވައިދޭ ގޮތުން ހިނގާ ސަރުކާރުގައި ދަންނަވައިގެން އެ ސަބަބުން މުސާރަގެއްގެ ބޮޑުއިން އެކަން ކުރީން. ދެން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އެ ބަޖެޓު ނިންމަވާނީ އެ ސަބަބުން ކޮމްޕްރިހެންސިވް ދޭނީ ގްރީން ބަޖެޓް ޕޮލިސީއާ ނުވި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އެއަށް ދިޔަޔާދާނެ، އެ ކަންތައްތައް އިނގޭތޯ. ދެން ދެވަނައަށް މި އީމެއިލް ފުރިހަމަވުމާ ބެހޭގޮތުން. އެމް.ޖީ.ބީ.އީ.އެސް.ޕީން އަދި އެއް ފަހަރު، އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތް ކުރިއަށްގެންދަނީ އެ ރިޕޯޓުކުރެއްވި ކަންތައްތަކެއް. އެކަންވެގެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

އާދެ! އެމް.ޖޭ.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީ.

ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް ހަމީދު އަޙްމަދު ވާހަކަދައްކަވައިފި:

އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. މިއީ ޔުޓިލިޓީ އޮތޯރިޓީން އިނގޭތޯ. ސަރުކާރާ ނިޒާމު ހިންގުމުގެ ހަރަދުތަކަށް ފައިސާގެ އެހީއެއް ލިބެން އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ސަސްޓެއިނަބިލިޓީއާ އެކަން ކުރަން ބޭނުން ވަނީ. ދެން ޓެރިފް ސެޓިން ދިރާސާއި އަދި އެހެން ބޭނުން ދިރާސާ އާދައި އެ ސިސްޓަމްތަކުގެ ސީދާ ކޮށް އެކަމާ ގުޅޭ ވާހަކަދައްކާފަ. އެކަމަކު އެއީ ދުވަސްވަރުކަން ބަޖެޓް ހަރަދުކަހަލަ ކަންކަމަކީ ސަރަހައްދު ޚިދުމަތް ހޯދަން އިނގޭތޯ. ދެން ސަރުކާރާ ދެކެވޭ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ ފެންވަރު ހުރިގޮތް ކުޑަ ބަދަލުތަކެއް ވަނީ ގެނެސްފައި ކޮށްފަ ހެދި ކުރަން ބޭނުން ވެގެން ވަނީ. އެއީ ކުރިޔަށް ގެންދާ ސަރަހައްދުތަކަށް ހަރަދު ބެލެހެއްޓުމާއި ހަރަދުގެ ގޮތުން ފެނުމަށް ވާނީ ޚިދުމަތުގެ ކުރިއެރުމަށް ތަރައްޤީ ކޮށްދޭން ބޭނުންވަނީ. ސަރަހައްދު ވަނީ ބޮޑެތި ތަރައްޤީ ދިރާސާތަކާ ބެހޭ ތަރައްގީތަކެއް ފާހަގަކޮށް ހަމަ ދިމާ ގުޅުމާއި ކުރިއަރާފައި ކުރެވޭ ގޮތް މި ސަރަހައްދުތައް. ދެން އެހެން ސިސްޓަމްތަކުން ގުޅުން އިތުރު އެއްގަމުގައިވެސް، މުސްތަޤްބަލު މި ދާއިރާއިން ރަނގަޅު ބަދަލު އެކަމަށް ބޭނުން ވެދާނެ ސިސްޓަމް ގުޅިގެން. އެކަމަކު އެއީ ކުރިއަށް ދާއިރާ ހަމަ ކުޑަ މުއައްސަސާތަކެއް ބަޔަކު ބޭނުންވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމްދޫން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމްދޫން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ސުވާލެއް އޮތީ ހަމަ ކުޑަ ކަމެއް ސާފުކުރަން އިނގޭތޯ. 2017، 18 ހިސާބުގައި ހަމަ ހާމަކުރެވުނު ނަތީޖާތަކެއް އަނެއްކާ ފަހަރު 2019، 20ގައި ހާމަކުރެވިފައި ނުވޭ. 2017، 18ގެ ޑޭޓާ އެ ޤަވާޢިދުތަކަށް އަޅުގަނޑު ބަލާއިރު ގަސްތަކާސީރަކަށް ހަމަ ނޫ ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ދެ އަހަރެއްގެ ތަފާތެއް މި ފަރާތުގެ ނަތީޖާގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހިނގަމުން ހާމަކުރެވިފައިނުވޭ. އެންމެފަހުން، ޑޭޓާ ބޭނުމެއް އެ މަސައްކަތްތަކުގައި ނުވެދި

ޖެހޭތީ 2019ގައި އެ ކޮންޓްރެކްޓްތައް ބާތިލްކުރުމަށް އަންގައިފި ވެސް މި ކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނުއިރު ދަރުބާރުގައި ހާލަތުގައި ހުރި ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ނަތީޖާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އެބަ ހުރި ހުއްޓި. ހަމަ ވަރަށް ކުޑަކޮށް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފަ. ދެން އިރާއިރު މިނިސްޓްރީތަކުގެ ދައުރު، ހުއްސަކޮށް މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓްތައް މިހާރު މި ޑިޒައިނަށް ކޮންސްޓްރަކްޝަން މިނިސްޓްރީގެ ދައުރު ގިނަ މަސައްކަތްތައް ހާލަތުގައި ހުރި ހަމަ ބަޔާނާ ގިނަ ކޮންޓްރެކްޓަރުންނަކީ. ދެން މިހާރު ހަރުދަނާ އަހަރު 2020 ވަނަ އަހަރު ފޮނުވާލުމުގެ އެންމެ ގަދައަށް ދެކޮށްގެން އެއް ފަހަރާއި ގޮތް ހަމަ ހަރުދަނާ 5 އަހަރު ގެނެސްގެން ކަމުގައި ވިއަސް ވެސް ހަމަ ދެންމެ މި ބަޖެޓުން ވެސް މި ފަހަރުގެއްޔާ ފުރަތަމަ 2 އަހަރުގެ 3 އަހަރުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތައް ނިންމައިލެވޭނެ ކަމަށް، އެ އަދަދަކީ ވާހަކަދައްކަން އޮތުމަ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަ އެއީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި ޕްރޮޖެކްޓް 2025ގައި. ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް ގޮތުގަޑުބެހޭ ހަމަ މި ފުރުސަތު 56 ރަށެއް، 45 ރަށެއްގެ ފެން އެބަ ޖެހޭ އެ މަސައްކަތް ނިންމި. އަންގައިފި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަރުޖަމާ ބަދަލެއް ގެނެސް. ދެން އޮތް ދިމާވި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ހުންނަނީ އެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް 2017، 18ގައި ހޯދުމުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ނިންމި. 2020ވަން އަހަރު އަދި 2020 ވަނަ އަހަރު ހޯދުމުގެ ވަރަށް ގިނަ ޕްރޮޖެކްޓްތައް މިއަދު ހިސާބަށް ނިންމި ހުރީކަން. މިހާރު ދެންމެ މި ފުރަތަމަ ގަނޑުވެ އެއް ނުވާތޯ އޭރު ފައިސާގެ ދަތިކަން އެބަ އޮތް. ނަމަވެސް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ނިންމުން ކަމުގެ ތަރުތީބަށް އެބަ އޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކޭ، މި ގޮތުގައި މި ފުރަތަމަ އަހަރުގެ ނިޔަތަކީ އިސްވެސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަކޮށް ބޭނުން ޑިޒައިން ދެން ވެސް ހަމަ މި ކަނޑަ ކޮންޓްރެކް ވަރަށް މި ޑިފިސިޓި ބޭނުން އެ ހުރި ދަތިތަކުގެ ފައިނޭންސް ކުރެވޭ. އަދި ހަމަ ކަމާ ގުޅުނު ހަމަ ތަރުތީބުގެ ޓެންޑަރަކަށް އަދި ހުރުމުގެ ސަބަބުންތެރޭގައި ފަހަރު ހޯދުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަކަށް ދެކޭ ޕްރައިވެޓް ދަށުގައި މި 2025އަށް އޮތް 2020ގެ ބަޔާންކޮށް ގެނެސް 3 އަހަރު ތެރޭގައި މަސައްކަތްތައް ނިންމައި ލިބި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރި ރަށަކަށް މި ޒަމާނާ ފުރުޞަތުތަކެއް ދިނުމަށް ކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ އޮތް މި ދިމާވި ކަންތައްތައް މިހާރު ބަލައި، ހަމައެކަނި މިހާރު އެއީ ގޮތުގެ ޓެކްނިކަލްފިން ދަތިކަމެއް ނޫން އޮތް އެ ކަންތައްތައް ރަޖިސްޓަރީގައި ދިމާވެގެން 2017، 18 އިން ފެށިގެން އަޅުގަނޑު މި ތަންތަނުގައި ދިމާވެގެން އަދި ކަންތައްތައް މި ބަދަލުކުރަން ކޮބައިތޯ އެ ސަބަބުތައް ފެށިގެން ގޮތުގައި ދެތިކަމެއް ދިމާވެއްޖެ އެބަ؟ 2017، 18 ހިސާބުގައި މި ފެށި މަސައްކަތްތައް ނިންމި މިހާ ދިގުލައިގެން ދިޔައީ ހުރި ސަބަބު ދެތިކަމެއް ފެށިގެން ގޮތުގައި އެބަ؟ އެއީ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްދޭން ބޭނުންވާ ކަމެއް.

ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ތަޢާރުފް ބޭފުޅުކަ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޗެއާ! ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫ ސުވާލެއް އިނގޭތޯ ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ޖަވާބުދެއްވުން. ދެން މި ވަގުތު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ޕްރޮޖެކްޓް އިމްޕްލިމެންޓްކުރަނީ ސިޓީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންވަޔަރަމަންޓާއި ޗޭންޖްގެ ދަށުން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންޓްރެކްޓް ބަޔަކު ލިބުނީ ވެސް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ބަޔަކަށް. އެ ބޭފުޅުން ކޮންޓްރެކްޓްކޮށްގެން އެޑްވާންސް ވެސް އަދި ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޑިޒައިން ޕްރޮޖެކްޓް ޑިޒައިނާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓްގެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވާ ޕްރޮޖެކްޓް އަސްލު އިމްޕްލިމެންޓޭޝަނުގައި މިވަގުތު ހުރި ޗެލެންޖަސްތަކާއި މި ކޮންސަލްޓަންޓް ބަދަލުކުރުމާއި ދެކޮޅު އެ ބޭފުޅުންނަށް ކޮންސިލްތައް. ދެން އެއީ އާދޭ ވަރަށް އަޅުގަނޑަށް ދޭންޖެހޭ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނާ މި ކޮންޓްރެކްޓްގައި މި ބޮޑު ޗެލެންޖެއް ހުރި ޑިޒައިން ފައިނަލް ކުރުމަށް ވެސް މަސައްކަތްކުރިން ދެން ހުރި އަޅުގަނޑުމެން ޓެކްނިކަލް ފަރާތްތަކުގައި އެކަމަށް ނިންމައިގެން ކަންތައްތަކުގައި އިން ޗެލެންޖެއް އިނގޭތޯ އެ ކަންތައްތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޗެއާ! ޝުކުރިއްޔާ އަލް.ޑޮކްޓަރ.އަސްލަމް.

މާލޭ ލޭބަރ އެންމެ ސަރަހައްދަށް ކޮލެޖަސް ޓަވަރ ދިމާވި ރަށްޓާފަކަށް މުޅިއަށް ކޮމިޓީ ހިސާބު ރައީސާ ތިލްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޗެއާ! ޝުކުރިއްޔާ މުޙައްމަދު. މި ކަމުގެ ފުރަޞަތަށް ދެއްވީތީ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ މި އިންސްޓިޓިއުޝަން ތަޙުލީލުކުރަން. އެ ޕްރޮޖެކްޓް އެއްބަޔަކު އަޅުގަނޑު ވާހަކަ. ދެން ދެން ހޫ.އާރު.އޮފީސް ވެސް ދެން މި ސަރުކާރުގެ އެ ކަންތައްތަކުގެ މަޝްވަރާތަކުގަ. މިހާރު ތި ރަށަކީ ހަރުދަނާކުރެވިގެން ބަޔަކީ ބަޔަކާއި ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ބޮލަށް ވާހަކަދައްކާ ދިން. ދެން އެގޮތަށް މިނިސްޓްރީއާއި ކުރިމަތީގައި ޓެލިޓަވާ އެކަމަކު ވެސް އެހެން ރައީސް. އެހެންވީމާ، ދޭތެރޭ އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން ޗާޓް ގޮސް ނެތީ އަޅުގަނޑުމެން ސްޓަޑީއެއް ހައްދަވައިދެއްވުމަށް އޭރު އަޅުގަނޑުމެން އަލް.ޑޮކްޓަރ.އަސްލަމް. އަދި ތިޔަ ބޭފުޅުންގެ ހުރިހާ ބާރު ހަމައެކަނި ދެއްކުމަކީ ފަހަރެއް ކުރިއަށް ހިނގާ މުއައްސަސާއަކަށް ވެސް ހުރިހާ ފަހަރެއް ހުރި 500 މިލިއަން ބޮޑުވެ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ތަނެއް ހުރި ދިމާވީމާ. އޭރު ގޮތަކީ ސަރުކާރުގައި ހަމަ ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާއެއް ޕްރޮސެސް އެކަމަކުގައި ހުރިހާ ހުރިހާ ބާރު ދީފައި ވަނީ 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންވާ ހުރިހާ ކަމެއް ދިރާސާކޮށް ހޯދަން ޕްރޮސެސް ކުރުމަށް.

އެކަމަކު މާލޭގައި އެބަ އުޅޭ މިހާރު ދުވަސްކަށާ ކައިރިއަށް ފުރާޅުންގެ ޓްރީޓްމަންޓާ އެކީގައި. ހަމަ އެގޮތުން ހުޅުމާލޭގައި ސަރަހައްދު ކޮށް ޑިވެލޮޕްކުރަން އަތިރިތަކުގައި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ބަދަލުވެފައި އެ އޮތީ މުޅި ވަރަކައިޔާ ގޮތީ ދިރިއުޅުމުގައި ބަދަލުތަކާއި އައިސްފި ދުވަސް އެބަދޭރު ބަދަލުތަކާއި ގެންނަން ނުތުވަރުކަން. އެއްސުރިގާ، ޓްރީޓްމަންޓް ގެސްޓްހައުސްތައް ނަރުސަރީތަކުގެ އަޕްގްރޭޑްކުރުމުގައި އެބަ ކުރިއަށްގެންދޭ. ދާއިރުގައި އެއަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ޖަހައި، ސަރަހައްދު ސަރުކާރުން ދިރިއުޅުން ޖަހައި އަސްލު އެކަން ދުވެލިއަށްޖެހި ގޮތްތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ކޮމްޕްލެކްސް ދިމާވޭ. އެންމެގެން އަޅުގަނޑުމެން އެ އިސްތިހާރު ހުރިހާގޮތަކުން އިތުރު އެގޮތަށް ގެނބިގެން ބޮޑެތި ދެއްކެވި. ދިރުން މިހިސާބުން ވެސް ތިލަފުށީގައި ގޮތްތައް ކުރިން ވަރަށް ސަރުކާރުން. ދިރުން ގެރިން ބޮޑެތި ދުއްތާ. ޓްރަކްޓަރުން ކުރިއަށް ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް އެބަ ނިމުމާ 2028ގެ ނިޔަލަށް. އެއްޗެއްގެ ކަމަށް ވަނީ މިހާރު ވަރަށް ބޮޑު ސަރުކާރު ދާއިރާ. ދިރުން އެއްޗެއްގެން އަޅުގަނޑުމެން އެ އިސްތިހާރު އެގޮތަށް ގެނބި. ދިރުން މިގައި ބިރުވެރި ނަގައިގެން ރައްޔިތުންގެ އަމިއްލަ ނުލިބޭ ކަމަށް އޮޔާ ރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ނުދެކެން. އެކަމަކު ކޮންމެވެސް އުސޫލެއްގެ ތެރެއިން ދިރާސާކޮށް ކަމަށް މި ސަރުކާރުން ދިރާސާކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަނީ ސަރަހައްދު. ދިރުން ދެވަނަ ޒިއްމާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާހު ސަރަހަށްގޮތުގައި ބަޖެޓުކުރެވޭ. މިހާރު ވަކިވަކި ނުތާވިއްޔާ ސަހަރާ ބަޔަކު ނަގަނީ މިނިސްޓަރ ބަޔަކަށް ބަދަލުގައި މިހާރު ވަގުތު މިނިސްޓަރުގެ އިދާރާގައި މިހާރުގައި ބައިވެރިކަމާއި ބޭނުންތަކުގެ އެހީތެރިކަމާ ދަށުން އެ ވިސްނާ ސަރަހައްދުގައި. ވަކިވަކި ލޯކަލް ބޭސިކް ފެސިލިޓީސް ބައެއް ކުރިއަށް ދަތުރުކުރަނީ އެ ތިމާވެށިއަށް އަސަރުކުރާ ސަރުކާރު. އެ ވަކިވަކި ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ ބެލުން ވަޑައިގެންނެވި ކުރިއަށް ދަތުރުކުރަމުން ގެންދަނީ. ދިރުން ހަމަ ސަރުކާރުގެ ކުރީގައި ބަލާލެއްވި ދެއްކުން ވަކި ގަވާއިދު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ރަނގަޅުކުރަން. ދިރުން ހަމަ އެހެންނަމަވެސް ވަކިވަކި ފުރަތަމަ ގޮތުގައި މިހާރު ވަރަށް ބޮޑު ބަޖެޓް ސަރުކާރާ ގޮތުގައި އެބަ ހުރި. ދިރުން ބައެއް ކަންކަމާއި ގުޅޭގޮތުން ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ސަރުކާރުގެ ކުރިން ނުކުރެވި ކަމަށް އެބަ ޖެހޭ. ބައެއް ކަންކަމުގެ އިތުރުން ސިއްޙީ ދާއިރާ ކުރިއަށް ގެނެސް ބައެއް ކަންކަމުގެ މިސާލަކަށް، ގާތްގައި ވެސް ފެސިލިޓީސް ކުންފުނިތަކުން ވެސް އެހީ ދިނުމުގެ އެބަ ބޮޑު ވަރަކަށް ވެސް ބޭނުން ދިނުމަށް އެބަ ރަގަޅު. އެއީ ކުރުމުގެ ފައިދާ ކުރިއަށް ސަރުކާރު އެ ކަމަށް ދިރާސާކޮށް. އެއްސުރިގާ، މި ކަމަށް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެ އިންތިޒާމުކޮށް ބޭނުމަށް ވެސް ބައެއް ކަމަކަށް ސަރުކާރު ސަރަހައްދުގެ ރަށްރަށުގައި ގެ ކަސްޓަމަރުން ޕްރޮސެސް ކުރުމުގެ މިހާރު ގޮތުގައި ގާތްގައި، ގެއްލުވުމަކީ މި އިރު. އެއްސުރިގެ ބަލަހައްޓާ ބަރުދަސްތަކެއް ގެނެސް އަޅުގަނޑުމެން މި

ނަންގަންނަނީ މި ކަހަލަ ހާލަތްތަކަށް އެބަ އާދެއޭ. އެހެންވީމާ، އޭގައި ގަވާއިދުއްގެ ތެރެއިން ގެންނަން ރަނގަޅު ކަމަށް ފެންނާތީ، އެހެންވެގެން އެ ތަފްސީލުކޮށްދެވިގެން. ތެންކިއު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބް.

ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބް ވާހަކަދައްކަވައިފައި ވިދާޅުވީ:

ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ދެންމެ ގާނޫނުގެ ބައެއް ޤާނޫނީގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކަމުންދިޔައިރު ނަހަމަގޮތުގައި ނަގުދަލާ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް ޖުރުމަކުރުމަށް ގާނޫނު. މިހާރު ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް އެލަބަރޭޓްކޮށްލެވިދާނެތޯ ނަހަމަގޮތުގައި ކޮބައިކަން ގާނޫނުގައި އެ ވާހަކަ ލިޔުމުގެ ކުރިން، ގަވާއިދުގައި އެ ވާހަކަ ލިޔުމުގެ ކުރިން؟

ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އެގްޒެކެޓިވް ރަޝީދު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

62 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި އެ މާނަކޮށްދީފައި އިނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އެލް.ޖީ.އޭ.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ސީނިއަރ ލީގަލް ކައުންސެލް ޢަބްދުލްމުޙުސިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމެންޓެއް އިނގޭތޯ. އެލް.ޖީ.ބިލް.އެސް.ސީން ހުރިހާ އޮތޯރިޓީތަކާ އިސްލާހުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާގައި އެބަ ބައްސާނެ ކޮމްޕެނީ ހުއްޓާ ޕްރޮޕަރޓީގެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ގާނޫނު އިސްލާހުކުރުވިގެން ޕްރޮސެސްކޮށް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮޕަޓީ މި ހިއްސާ ކޮމްޕެނީ ހުއްޓާ ޕްރޮޕަޓީގެ ބަދަލުގައި މި މާނަކުރެވިގެންނަނީ. ދެން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް ގޮތުން 3 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެދޭތޯ އެ ބިމުގެ މިލްކުވެރި ފަރާތް، މާނައަކީ ކައުންސިލްތަކަށް ފުރުޞަތުދީފައިވާ އެ ބިން ކޮންމެ ޕްރޮސެސް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގައި ހިމެނުމާވެފައި އެ އެދޭ ފަރާތަކަށް. ނުކޮށްދެވިދާނެތީ އެއީ ޕްރެކްޓިކަލީ އެކަން ކުރުމަކީ ކަމަކަށް ވެސް އެބަ ބައްޓަންކުރެވޭ މި މާއްދާގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން ރަނގަޅު ކަންކަމުގެ މި ގާނޫނުން، ފާހަގަކުރަން ގާނޫނަކީ 2020 ވަނަ އަހަރު މި

ގެނެވުނު އިސްލާހާ ގުޅިގެން ޤާނޫނު ފާސްވުމާ ހަމައަށް 3 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި ކައުންސިލުތަކުން. އުނިކުރެވޭނެ، އޮފިސް ހަމަ 75% ބަޖެޓުން ގެނެސްދީފައި 25%، މުޅި 100% އިން 25% ކައުންސިލުތަކަށް އޮފިސް ބަޖެޓް ދޫކުރެވޭ ނުހަމަ ގޮތަކީ އިންސާފެއް. އަޅުގަނޑު، މިހާރު މި ގާނޫނުގައި 3 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެކަމަށް ހަމަޖެހިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ގެނެވޭނެ ނުކުތާ އެއް ހިނގާނެ ކަމެއް ގެނެސްދެއްވުން. އަޅުގަނޑު، އެކަން ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ހިނގާތީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އަޅުގަނޑު، މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީ ދެން މުޤައްރިރަކާއި ނުލައި. އަޅުގަނޑު، މި ހުރިހާ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން މި ދާއިރާ ހެއްޔަރު ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން. (ވަގުތުކޮށްލާނަން) ޝުކުރިއްޔާ އިޖްތިމާޢު މެންބަރުން. އާދެ! އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ކޮމިޓީ ފުރަތަމަ ފަހަރަށްވުރެ ވަރުގަދަ އެބަދަލުކޮށް ރައްޔިތުން ބަލައިގަތުމަށް އަތްޖެހި ވެސް އެބަދަލުކޮށް މުޅިކޮމިޓީގައި ކުރިއަށްދާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ ފުރުސަތު ވަގުތު މާލޭން ދާއިރާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޟާ، މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ، ހިތަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިރާޖު، ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝަރީފް، ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙު، ތިނަދޫ ދުނިދު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލްހަސަން، ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ވަޙީދު، ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ނިޔާޒުދީން ވަޙީދު އަދި ބިލެއް. މި ވަގުތު ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ފާހަގަ ކުރަމުން މަސައްކަތްކުރި ގޮތުގައި އިސްލާހު ފާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނުގެ އިސްލާހު ފަހަރަކު އިސްލާހުގެ ކުރިއަށްގެންދާނަން. ގެންދާއިރުގައި އެ އިސްލާހުކަން އެއްވެސް ކޮމިޓީއަށް ނުވަތަ އެއްވެސް އިސްލާހާ ގުޅޭ މެންބަރުކަމާ ގެންނަން ބޭނުން ކަމަށް ވަނީ އެއާ ހިސާބުން އެ މެންބަރުކަން ފުރިހަމަކޮށްދިނުން އެ އިސްލާހުތައް ގެނައުމަށް. ﷽. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ޤައުމީ ސަރަޙައްދުގެ ޤާނޫނު)އަށް ..ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ޤައުމީ ސަރަޙައްދުގެ ޤާނޫނު)އަށް އަންނަނިވި އިސްލާހުތައް ގެނައުން. 1- ބެލެނިވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 8ގެ (ނ)- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރިން ދިރިއުޅޭ ކޮންމެ ރަށަކުން އެ ރަށަކާ އެކަހެރިކޮށް ޤައުމީ ސަރަޙައްދު ނިޔާމަކަށް ޖެހޭނެ 2027 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ޖާގަލައިގެން ހިންގާ އިންތިޒާމުތަކަށް ދައުލަތުގެ ކަށާ ބޭނުމްތަކަށް ދުވެލިން ހަމަޖެއްސުން. 2- ބެލެނިވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އުނިކުރުން. 3- ބެލެނިވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ). ޤައުމީ ސަރަޙައްދުގެ

ޚިދުމަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ކައުންސިލްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާއާއި އިރުޝާދުދިނުމާއި ކައުންސިލްތަކުގެ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށް ޓަކައި ފެންވަރުގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުން. 4- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ޏ) އުނިކުރުން. 5- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ). މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާގެ ފަންނީ މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި، އިޖުރާއަތުތަކާއި، އުސޫލުތަކާއި، އަދި ފާރާމީޓަރުތަކުގެ ފެންވަރު ވަޒަންކުރުމާ ގުޅޭ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައި، އަދި ފަރާތްތަކުގެ ދަފްތަރެއް އެކުލަވާލައި އާންމުކުރުން. 6- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ). ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި އެންމެ ބޭނުންތަކުގެ ދުލާބާ ފެންވަރާއި ރައްކާތެރިކަން ބަލައި ތަޖުރިބާކުރުމުގެ ޚިދުމަތްދިނުމުގެ ޖާގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި ފެން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ޚިދުމަތްދިނުމާ ގުޅޭ ޝަރުތުތަކެއް ކަނޑައަޅައިގެން ހިމެނޭގޮތުން ވިޔަފާރިއާއި އާމުދު ބޭނުންތަކުގެ އުފައްދާ ފެނުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައެޅުން. 7- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން. 8- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ). ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ ހުއްދަދޫކުރުމުގައި ގާނޫނު ނަންބަރު 4/93 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމާއި ދެމެހެއްޓުމާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ކަމާ ބެހޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަލާ ދިރާސާ ހަދައި، އެ ރިޕޯޓު އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން ފާސްކުރުމަށްފަހުއެވެ. 9- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. އަހަރީ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުން. 43ގެ (ހ)- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތަކުން ވެސް މި މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ އަހަރީ ރިޕޯޓް އޮތޯރިޓީއަށް ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއްގެ މާރިޗު މަހު ނިމުމުގެ ކުރިން ކައުންސިލްތަކާއި އެޖެންސީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި އުނިކުރެވިގެންނުވާ ގޮތުގެ ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު ބެލޭ އަދި ޚިދުމަތްދިނުމުގެ ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ ޕްރޮސީޖަރތަކާއި، ބޮޑުވެރިޔާ އަދި އެ ފަރާތުން ޕްރޮވައިޑަރުން ޚިދުމަތް ޕްރޮވައިޑަރުން ގޮތާއި، ޕްރޮފެޝަނަލް ރިޕޯޓުގެ ފުރިހަމަކަމެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އާންމުކުރަންވީ ގޮތާއި، އާދައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތަކުގެ ތަފުސީލުތަކާއި އެ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންވީ ގޮތް އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތުތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. 10- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ). ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު [illegible]

ބޭނުންކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ކުރާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ 1 މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން. 11- ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ)ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން 2 އަކުރު އިތުރުކުރުން. 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ). ބިމުގެ ފުން ފަރަތަ ބަޔަށްއަރާފަދަ ޢަމަލެއް ކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ 1 ލައްކަ ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން. (ޗ)- މި ޤާނޫނުގައި މަނާ ކަމެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެންނަމަވެސް، ކަނޑައެޅިގެން ވަކި އަދަބެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ކަމެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ ކުށުގެ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި 5000 ރުފިޔާއާއި 1 ލައްކަ ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން. 12 ވަނަ މާއްދާ. (ވަގުތީގޮތުން ކަންކުރުން) އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭ.ޖީ އޮފީހުން އެބައިން އިސްލާހެއް ހުށަހަޅައި، ޓްރާވާ. އެއީ ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ). މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދާ މިނިސްޓްރީން ޝާއިޢުކުރާނީ. އެންމެލަސް، މި އިސްލާހު ހުށަހަޅައިގަތުމުން އެކުން.

<u>މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ). މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދާ މިނިސްޓްރީން ޝާއިޢުކުރާނީ، އެންމެލަސް ޤާނޫނު ފާސްކުރާތާ އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަޔާންކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ވަޙީދު.

<u>ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! މިހާރު މި ވަނީ 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)އަށް މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްޠަފާ އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު. އަދި މި އިސްލާހަށް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ ހަސަން ވަޙީދު ތާއީދުކުރައްވާފައި. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާހު ވޯޓަށް ދަންނަވަމުން. (ވޯޓުދެއްވުން) ޝުކުރިއްޔާ. މި ވޯޓު

ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުއްވައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންގެ އިއްތިފާގުން މި އިސްލާހު ފާސްކުރައްވައިފި. އެހެންވީމާ، ބިލާއިގެން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްދާނަން. 13 ވަނަ މާއްދާ. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން 2 އަކުރު އިތުރުކުރުން. 62 (ކ)- "ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާގެ ފަންނީ މަސައްކަތްތެރިން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރާ އިންޖިނިއަރުންނާއި އެހެން ވެސް ފެން އުފައްދައި ނުވަތަ ސާފުކުރާ ނިޒާމުތަކާއި، ނަޖިސް ފެން ސާފުކުރާ ނިޒާމު ހިމެނޭ ގޮތަށް ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ފަންނީ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ފެން ވަތަރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރާ ފަރާތްތަކާއި، އެހެން ވެސް ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދޭ ފަންނީ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރާ ފަރާތްތަކެވެ. (އ)- "ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގައި އުޅޭ ބައިތަކެއް ފަރުމާކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އެފަދަ ނިޒާމެއް ނުވަތަ އޭގެ ބައެއް ފަރުމާކުރުމާއި އެ ނިޒާމު ނުވަތަ އޭގެ ބައެއް ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަދި އެ ނިޒާމު މެދުވެރިކޮށް ހިދުމަތް ދިނުމާއި ހިދުމަތުގެ ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ގާނޫނާއި ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އެ ނިޒާމު ނުވަތަ އޭގެ ބައެއް ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމާ ގުޅޭ ހިދުމަތެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށެވެ. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ ގަވާއިދުގައި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިޔާބު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން މިހާރުވަނީ މި މާއްދާގައި އޭ.ޕީގެ ތަޢާރަފް ނުވަތަ ކޮމްޕޮނަންޓް ޕްރޮވައިޑަރ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ޕީގެ ކޮމްޕޮނަންޓް މި މާއްދާގައި ބަހައްޓާފައި މި މާއްދާއާއިގެން ފަހުން ކުރިއަށްދާނަން. ދެން މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން މި ގެނައި އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން، ގާނޫނަށް ގެނެއްސަ ހުރި އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ބައެއް ކަހަލަ ގަވާއިދުތައް ހެދުމުގެ މުއްދަތުތައް ކަނޑައެޅުމަށް ނުޖެހި އަޅުގަނޑުމެން ކަމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކާ މިއަދުގެ ހެނދުނުގެ ވަގުތުގައި ބައްދަލުކުރުމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޓީ.އާރު.އެލްގެ ފަރާތުން އެ ބައްދަލުވުމުގެ ކޮމިޓްމަންޓް މިކަމަށް ހޯދާލީ. އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވައިލެވޭނެ ކަމަށް. އެހެންކަމުން 14 ވަނަ މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ގެނައިން މި ގޮތަށް އިސްލާހުގެ ތެރެއަށް އިތުރު މާއްދާއެއް އިތުރުކޮށްލުމަށް މިކަން ހިފެހެއްޓުމަށް ބަލައި އިތުރުކޮށްލާ ގޮތަށް މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، 14 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރަން ނިންމަވަނީ، "މި ގާނޫނުން ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް އުސޫލުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކާއި އަދި

އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ." އެހެންވީމާ، މި އިސްލާހު ހުށަހަޅައިލަން ފުރުޞަތު ދޭން.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހުތަކާއި ގުޅިގެން އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކާއި އަދި އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެ ކަމަށް ގާނޫނުގައި ހިމެނުމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން. އެއީ އަސްލުގައި ވަކި މުއްދަތެއް ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބައްޓަންކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ވަހީދު.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އިބްރާހީމް ހުށަހެޅުއްވި ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ ހަސަން ވަހީދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ މި ގާނޫނުގެ އިސްލާހަށް 14 ވަނަ މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި އިތުރު މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުމަށް ބަލައި މި ގާނޫނުން ބަޔާންކުރާ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހާ ގުޅިގެން އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކާއި އަދި އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާހަށް ވޯޓަށް އަހާނަން. (ވޯޓުދެއްވުން)

ޝުކުރިއްޔާ. މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންގެ އިއްތިފާޤުން މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. 15 ވަނަ މާއްދާ މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ މި ގާނޫނު ފާސްކޮށް ތަސްދީޤުކޮށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

<u>ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މި ގާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއަށް މި ގެނެވުނު އިސްލާހު 6 މަސް އިން ތަން 3 މަސްދުވަހަށް ބަދަލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިހާރު 14 ވަނަ މާއްދާގައި ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ފާސްކުރީ 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި އެ އުސޫލުތައް ހަދާ އެ ގެޒެޓުކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބު މި 3 މަސްދުވަހަށް ކުރުކުރުމަށް އެ ބޭނުމާ ހުށަހަޅުއްވައިފި. ދެން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެ ބޭނުމާ ކޮންސަރންއަކީ 6 މަސްދުވަސް އެގޮތަށް އިނދެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ މި އަހަރު ނިމޭއިރު ވެސް މި ގަވާއިދުތައް ހެދިގެން ނުދާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކީ މި ގާނޫނުން ބޭނުންވީހާ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކާއި އަދި އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް މި ގާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލްހަސަން އަޙްމަދު.

<u>ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލްހަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝިހާބް ދެންމެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ދެއްވުން ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލްހާން ވަނީ ތާއީދުކުރައްވާފަ. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް މި މާއްދާ ފާސްކުރުމަށް ވޯޓަށް އަހަން. (ވޯޓުދެއްވުން) ޝުކުރިއްޔާ. މި ވަގުތު ކޮމިޓީގައި ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި އެންމެ ބޭފުޅުންގެ އިއްތިފާގުން މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އާދެ! މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އިބްރާހީމް.

<u>މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ބިލު ކިޔާ ނިމުމާ އެކީގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން އަސްލުގައި ހަމަ މި ގޮތުން އިސްލާހުތަކާ އެކީގައި ބިލު މި ޢިބާރާތަށް ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ވާހަކަ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

<u>ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އިބްރާހީމް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ ޙަސަން ޒަރީރު ވަނީ ތާއީދުކުރައްވާފަ. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅުން ބިލުގެ އިސްލާހުތަކާ އެކީގައި މުޅި ގޮތުން ފާސްކުރުމަށް ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ފާސްކޮށްފި ކަމަށް ދެކޭ ބޭފުޅުން ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ވަގުތު ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި 6 ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން 5 ބޭފުޅުން، ހަމަ އެއާއެކީގައި މި ބިލު ދެންމެގައި މުޅި ބިލާ އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ފާސްކުރައްވައިދެއްވި ބޭފުޅުން. (ވޯޓުދެއްވުން) ޝުކުރިއްޔާ. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު މި އޮތްމަތީން ފާސްކުރަން ތާއީދުކުރައްވާ ކަމަށް ވިދާޅުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ވަގުތު ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި 6 ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން 5 ބޭފުޅުންގެ ތާއީދު ލިބިގެން. އެހެންކަމުން މުޅިއެކީގައި

މުސްޠަފާ އިބްރާހީމް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ހިތަދޫ ދެކުން ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަޙްސަން އަޙްމަދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ނިމުމާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީ ނިންމައިލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.